

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 71

İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1598 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Anlaşma Metni 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 427465 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1598)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması" 5 Mayıs 2017 tarihinde Kışinev'de imzalanmıştır.

Her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütakabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi maksadıyla imzalanan söz konusu Anlaşma yürürlüğe girdiğinde;

a) Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görecektir.

b) Tarafların mevzuatında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için akit taraf devletlerde geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır.

c) Geçici olarak diğer akit tarafta çalışanların, kendi nam ve hesabına çalışan ve diğer akit taraf ülkesinde bulunanların, diplomatik misyon mensuplarının ve devlet hizmeti görmek üzere diğer akit taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatı belirlenecek ve böylece mükerrer sigortalılık önlenecektir.

ç) Aylık veya gelir almaktayken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenecektir.

d) Her iki taraf yetkili makam ve kurumları sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı sağlayacak, gereken kolaylığı gösterecektir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-22306

7 Şubat 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

24/5/2019

Esas No: 2/1598

Karar No: 49

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 7/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması” 14/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 27/3/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen 2/1598 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 22/5/2019 tarihli 8’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; her iki akit taraf mevzuatına tâbi olanların sosyal hak ve yükümlülükler bakımından eşit işlem görmelerini, tarafların mevzuatında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için iki ülkede geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesinin mümkün olmasını, aylık veya gelir almaktayken diğer taraf ülkede ikamet edenlerin aylık ve gelirlerinin ikamet yerinde ödenebilmesini, tarafların yetkili makam ve kurumlarının sosyal güvenlik alanında iş birliğini teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının 5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de imzalandığı,

Bu Anlaşmayla her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının korunması ve güvence altına alınmasının hedeflendiği,

Anlaşma yürürlüğe girdiğinde, her iki ülke mevzuatına tabi olanların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem göreceği ve sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için gereken hizmet sürelerinin birleştirilmesinin mümkün olacağı,

Mükerrer sigortalılığın önleneceği, aylık veya gelir almaktayken diğer ülkede ikamet edenlerin aylık ve gelirlerinin yeni ikamet yerinde de ödenebileceği,

İki ülke yetkili makam ve kurumlarının sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı ve gereken kolaylığı göstereceği,

Ülkemizde çalışan yaklaşık 8.800 Moldova vatandaşının olduğu ve bunlardan yaklaşık 1.180 kişinin sigortalı olarak çalıştığı, bizim vatandaşlarımızdan 4.500 kişinin de Moldova’da bulunduğu,

Bu Anlaşmanın her iki ülke kapsamında çalışanların geçici görevlerini de kapsadığı, dolayısıyla işverenlerimizin altmış aya kadar geçici görevlendirme yapmaları hâlinde karşı ülkede daha kolay iş yapabilme imkânına sahip olacakları,

Anlaşmanın Moldova'da iç hukuk onay sürecinin tamamlandığı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakarözer</i>
Bursa	Erzurum	Eskişehir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Şahin</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye		Üye
<i>Niyazi Güneş</i>		<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük		Kocaeli
		(Bu raporun özel sözcüsü)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
BİNALİ YILDIRIM'IN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti (bundan sonra "Akit Devletler" olarak anılacaktır) iki Akit Devlet arasında sosyal güvenlik alanında ilişkileri düzenlemek ve geliştirmek amacıyla aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır:

BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1
Tanımlar

(1) Bu Anlaşmanın uygulanmasında aşağıdaki terim ve ifadeler:

a) **ülke:**

Türkiye bakımından, Türkiye Cumhuriyeti,

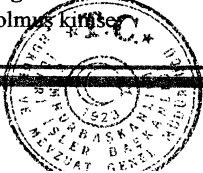
Moldova Cumhuriyeti bakımından, mevzuatının uygulandığı mevcut sınırlar dâhilinde bulunan topraklar;

b) **mevzuat:** 2 nci maddede belirtilen sosyal güvenlik alanı ile ilgili kanun, yönetmelik ve diğer yasal düzenlemeler;

c) **yetkili makam:** 2 nci maddede belirtilen sosyal güvenlik alanından sorumlu bakanlıklar;

d) **yetkili kurum:** 2 nci maddede belirtilen mevzuatın tamamının veya bir kısmının uygulanmasından ve yardımların ödenmesinden sorumlu olan kurumlar;

e) **sigortalı:** 2 nci maddede belirtilen mevzuata tabi olan ya da evvelce tabi olan kişiler

1/6

A

- f) **sigortalılık süresi:** 2 nci maddede belirtilen mevzuata göre sigorta primi ödenmiş olan ya da ödenmiş sayılan süre;
- g) **yardım:** 2 nci maddede belirtilen ilgili ulusal mevzuat tarafından sağlanan her türlü ayni ve nakdi yardım;
- h) **ikamet:** sürekli olarak ikamet edilen yer;
- i) **bulunma:** geçici olarak bulunulan yer;
- j) **geride kalan:** Akit Devletlerin mevzuatına göre hak sahibi olarak tanımlanan kimseler;
- k) **irtibat kurumu:** yetkili makamlar tarafından tayin edilen, işbu Anlaşmanın uygulanmasında doğrudan irtibat sağlayacak kurumlar

anlamını taşır.

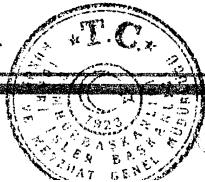
- (2) Bu Anlaşmada geçen diğer her bir terim ve ifade, Akit Devletlerin uyguladıkları mevzuatta hangi anlamda kullanılmış ise, o anlamı taşır.

Madde 2 **Maddi Kapsam**

- (1) Bu Anlaşma, aşağıdaki hususları düzenleyen sosyal güvenlik mevzuatına uygulanır:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından:

- a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları, kısa vadeli sigorta kolları, genel sağlık sigortası ile işsizlik sigortası;
- b) Hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları, kısa vadeli sigorta kolları, genel sağlık sigortası;
- c) Kamu idarelerinde çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları.

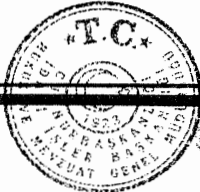
Türkiye bakımından genel sağlık sigortası, hastalık ve analık sigortaları ile işsizlik sigortası yalnızca Türkiye’de yasal olarak ikamet edildiği ve Türk sosyal güvenlik mevzuatına tabi olduğu sürece uygulanır.

Moldova Cumhuriyeti bakımından:

- a) İşyeri dışında meydana gelen kazalar ve genel hastalıklar nedeniyle ortaya çıkan geçici iş göremezlikler için ödenen yardımlar;
- b) İş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle ortaya çıkan geçici iş göremezlikler için ödenen yardımlar;
- c) Analık yardımları;
- d) Yaşlılık aylıkları;
- e) Genel hastalıklar nedeniyle bağlanan malullük aylıkları;
- f) İş kazaları ve meslek hastalıkları için bağlanan malullük aylıkları ve tazminatları;
- g) Ölüm aylığı;
- h) Cenaze ödeneği;
- i) İşsizlik yardımları.

Moldova Cumhuriyeti bakımından hastalık, analık ve işsizlik yardımları yetkili kurumun uyguladığı mevzuata göre sağlanır.

- (2) Bu Anlaşma, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mevzuatı değiştiren, yeniden düzenleyen veya bu mevzuat yerine geçen ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.
- (3) Bu Anlaşma, her iki Akit Devletin yetkili makamları tarafından aksi üzerinde mutabakata varılmadığı sürece, yeni bir sosyal güvenlik rejimine dair mevzuata uygulanmaz.

76

(A)

Madde 3
Kişisel kapsam

Bu Anlaşma aşağıdaki kişilere uygulanır:

- a) Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mevzuatına tabi olan veya evvelce tabi olmuş bulunan kişiler;
- b) Uygulanan mevzuata göre, hakları bu maddenin a) fıkrasında belirtilen kişilerin haklarından doğan kişiler.

Madde 4
Muamele eşitliği

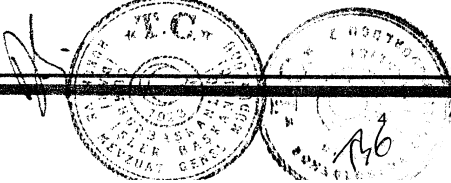
Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Devletlerden birinin ülkesinde ikamet eden ve haklarında bu Anlaşma hükümleri uygulanan kimseler, ikamet ettikleri Akit Devletin mevzuatının sağladığı hak ve yükümlülüklerle, o ülkenin vatandaşları ile aynı koşullarda sahip olurlar.

Madde 5
Yardımların ihracı

- (1) Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, ödmeden sorumlu Akit Devletin mevzuatına göre hak kazanılan yardımlar, bu Anlaşmanın 3'üncü maddesi kapsamında bulunan kimselere, diğer Akit Devlette ikamet etmeleri halinde de aynen ödenir. Bu kimselerin üçüncü bir ülkede ikamet etmeleri halinde yardımlar, ödmeden sorumlu Akit Devletin mevzuatına uygun olarak ödenir.
- (2) Ancak, bu maddenin birinci fıkrası genel sağlık sigortası, hastalık ve analık sigortaları ile işsizlik sigortası için uygulanmaz.

Madde 6
Yardımların azaltılması, durdurulması ve iptali

- (1) Hak kazanılan yardımın başka bir sosyal güvenlik yardımı ya da mesleki faaliyetten kaynaklanan bir kazanç ile çakışması halinde, bir Akit Devletin mevzuatına göre bir yardımın azaltılması, durdurulması ya da iptaline ilişkin hükümler, diğer Akit Devletin mevzuatına göre sosyal güvenlik yardımına hak kazanıldığında ya da diğer Akit Devlet ülkesinde kazanç getiren bir mesleki faaliyet icra edildiğinde de uygulanır.

(B)

- (2) Ancak, her iki Akit Devlette geçen süreler göre oransal olarak hesaplanan aynı mahiyetteki yardımların birleştirilmesi halinde bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hüküm uygulanmaz.

BÖLÜM II UYGULANACAK MEVZUAT İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

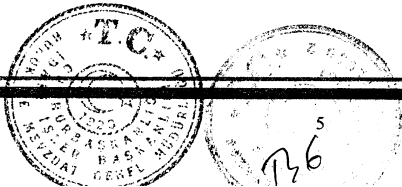
Madde 7 Genel hükümler

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça,

- (1) Bir Akit Devlette ücretli çalışanlar veya faaliyetini bir Akit Devlette icra eden bağımsız çalışanlar, bu çalışmaları ile ilgili olarak, diğer Akit Devlette ikamet etmeleri ya da işverenin veya işverenin işyeri merkezinin diğer Akit Devlette bulunması halinde de çalıştıkları Akit Devletin mevzuatına tabi olur.
- (2) Akit Devletlerden birinin memurları veya böyle muamele gören personeli kendilerini çalıştıran idarenin bağlı olduğu Akit Devletin mevzuatına tabi olur.
- (3) Bir işyerinin merkezinin bulunduğu Akit Devlet dışındaki diğer Akit Devlette bir şube veya daimi temsilciliği tarafından çalıştırılan kimse, bu şube veya daimi temsilciliğin bulunduğu Akit Devletin mevzuatına tabi olur.

Madde 8 Geçici görevlendirme

- (1) Akit Devletlerden birinin ülkesinde istihdam edilen kişi, işvereni tarafından belirli bir işin ifası için diğer Akit Devlete görevli olarak gönderilirse, bu kimse aynı işverenin ücretli çalışanı sıfatını koruduğu takdirde, 24 ayı geçmemek koşulu ile birinci Akit Devlet mevzuatına tabi olmaya devam eder.
- (2) Akit Devletlerden birinin ülkesinde bir mesleki faaliyet icra eden serbest çalışan, faaliyetini geçici olarak diğer Akit Devlette gerçekleştirmek amacı ile bu devlete gittiği takdirde, 24 ayı geçmemek koşuluyla birinci Akit Devletin mevzuatına tabi olmaya devam eder.

- (3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen süreler, her iki Akit Devletin yetkili makamlarının veya yetkili makamlarınca belirlenen yetkili kurumlarının onayının alınması şartıyla 36 ayı geçmeyen ek bir süre için uzatılabilir.

Madde 9

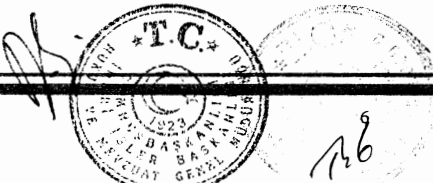
Uluslararası taşımacılık işletmeleri personeli

- (1) Bir Akit Devletin bayrağını taşıyan bir gemide istihdam edilen kişi, o Akit Devletin mevzuatına tabi olur.
- (2) Akit Devletlerden birinin limanında veya karasularında istihdam edilen ve gemi mürettebatından olmayan bir kimse, diğer Akit Devletin bayrağını taşıyan bir geminin yükleme, boşaltma veya tamir işlerinde çalışır ya da bu işlere nezaret ederse, bu kişi limanın veya karasularının bulunduğu Akit Devletin mevzuatına tabi olur.
- (3) Merkezi bir Akit Devlette bulunan ve kendi adına veya başkası hesabına karayolu, demiryolu ya da havayolu ile uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan bir işyerinin, dolaşan veya sefer yapan personelinin olan kimse işyeri merkezinin bulunduğu Akit Devletin mevzuatına tabi olur.

Madde 10

Diplomatik misyonlar ve konsolosluk görevlileri

- (1) Akit Devletlerden birinin diplomatik misyonları veya konsoloslukları mensupları ile bu diplomatik misyonların ve konsoloslukların ait olduğu Akit Devlet tarafından bunların özel hizmetlerinde çalışmak üzere gönderilenler, gönderen Akit Devletin mevzuatına tabi olurlar.
- (2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hizmet personeli ve diplomatik misyon veya konsoloslukların diğer mensupları mahallinden istihdam ediliyorlar ise, kabul eden Akit Devletin mevzuatına tabi olurlar. Bu kişiler istihdam eden Akit Devletin vatandaşı iseler, işe alındıkları tarihi takip eden üç ay içerisinde, istihdam eden Akit Devletin mevzuatının uygulanmasını tercih edebilirler.

(A)

Madde 11
İstisnalar

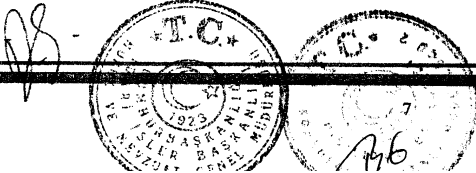
Akit Devletlerin yetkili makamları, bir kişi veya kişi grupları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu Anlaşmanın 7 ilâ 10 uncu maddelerine istisna teşkil eden hükümler üzerinde anlaşabilirler.

BÖLÜM III
ÖZEL HÜKÜMLER

KISIM I
YAŞLILIK, MALULLÜK VE ÖLÜM YARDIMLARI

Madde 12
Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi

- (1) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan yetkili kurum, gerekiyorsa, diğer Akit Devletin mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak koşulu ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.
- (2) İlgilinin, bu maddenin birinci fıkrasının uygulanması sonucu yardıma hak kazanmadığı durumlarda, yetkili kurum, Akit Devletin sosyal güvenlik anlaşması imzalamış olduğu üçüncü ülkelerdeki sigortalılık sürelerini de, aynı zamana rastlamamak koşulu ile birleştirir.
- (3) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı, belirli bir meslekte veya özel bir rejim kapsamındaki bir meslekte belirli bir sürenin tamamlanmasına bağlı ise, sadece ilgili rejim kapsamında geçen süreler veya böyle bir rejimin olmaması durumunda aynı meslekte veya aynı işte tamamlanmış süreler, eğer uygunsuzsa diğer Akit Devlet mevzuatı kapsamında bir yardım hakkının belirlenmesinde dikkate alınır.
- (4) Akit Devletlerden birinin mevzuatının, bir kimsenin aylık aldığı sürelerin, bu kişinin yardıma hak kazanıp kazanmadığının belirlenmesinde hesaba katılabileceğini öngörmesi durumunda; bu Akit Devlet yetkili kurumu, kişiye diğer bir Akit Devlet mevzuatına göre aylık ödemesi yapılan süreleri de göz önünde bulundurur.

- (5) Sigorta sürelerinin hesaplanmasında her bir Akit Devletin ilgili mevzuatı uygulanır.

Madde 13

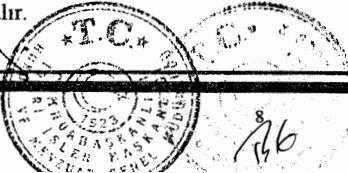
Bir yıldan az sigortalılık süresi

- (1) Bir Akit Devletin mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerinin toplamı 12 aydan az ise, bu mevzuata göre sadece bu sigortalılık süresine bağlı yardım hakkı olması durumu hariç, yardım sağlanmaz.
- (2) Bu maddenin birinci fıkrasına istinaden diğer Akit Devletin yetkili kurumu, yardım hakkının kazanılması, korunması, yeniden kazanılması ve gerçek tutarının belirlenmesi için anılan süreleri kendi mevzuatına tabi geçmiş süreler olarak kabul eder.

Madde 14

Yardımların hesaplanması

- (1) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bu Anlaşmanın 12 nci madde hükmü uygulanmaksızın kazanılıyorsa, bu Akit Devletin kurumu, ödenecek yardım miktarını yalnız kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate alarak belirler.
- (2) İlgili kimse Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre yardımlara ancak bu Anlaşmanın 12 nci madde hükümlerinin uygulanması suretiyle hak kazanıyor ise, bu Akit Devletin kurumu yardımları aşağıda belirtildiği şekilde hesaplar:
- a) Yetkili kurum, her iki Akit Devletin mevzuatına göre geçen bütün sigortalılık sürelerini yalnız kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçmiş gibi değerlendirerek teorik miktarı hesaplar;
- b) Yardımın gerçek miktarını, yukarıda bahsedildiği şekilde hesaplanan miktar üzerinden, yardımın hesabında dikkate alınan sürelerden sadece kendi mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerinin toplam sigortalılık sürelerine oranı olarak belirler.
- (3) Bir Akit Devletin mevzuatına istinaden yapılan yardımlar, o Akit Devletin mevzuatına göre kazançlar veya ödenen primler esas alınarak hesaplanıyor ise, yetkili kurum sadece kendi mevzuatına göre kazançları veya ödenen primleri dikkate alır.

- (4) Bir Akit Devletin mevzuatına göre nakdi yardımların tutarı, aile bireylerinin sayısına bağlı ise, yetkili kurum, diğer Akit Devlette ikamet eden aile bireylerini de dikkate alır.

KISIM II CENAZE ÖDENEĞİ

Madde 15

Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi ve cenaze ödeneği verilmesi

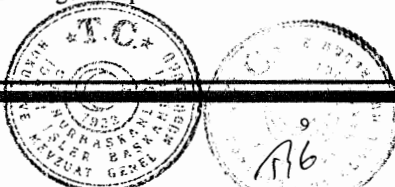
- (1) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre cenaze ödeneğinden yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu Akit Devletin yetkili kurumu, yardımların hesaplanmasında, gerektiğinde, diğer Akit Devlet mevzuatı kapsamında geçmiş olan sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak kaydı ile kendi mevzuatı kapsamında geçmiş süreler gibi dikkate alır.
- (2) Akit Devletlerden birinin mevzuatı kapsamında sigortalı olan bir kimsenin diğer Akit Devlet topraklarında ölmesi halinde, bu kimsenin sigortalı olduğu Akit Devlet topraklarında öldüğü kabul edilir ve geride kalanlar cenaze ödeneğine hak kazanır.
- (3) Ölüm halinde her iki Akit Devlet mevzuatı uyarınca yardıma hak kazanılması durumunda, yalnızca ölen kişinin topraklarında ikamet ettiği Akit Devletin mevzuatı uygulanır.
- (4) Ölümün üçüncü bir Devlette gerçekleşmesi halinde yardımlar, sigortalının ölmeden önce tabi olduğu Akit Devlet mevzuatına göre ödenir.

KISIM III İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI YARDIMLARI

Madde 16

Her bir Akit Devlette benzer risklere maruz kalan kişiler için sağlanan iş kazası ve meslek hastalığı yardımları

- (1) İş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin yardım hakkı, vakanın gerçekleştiği veya bir meslek hastalığı ile sonuçlanan işin ifa edildiği tarihte geçerli olan mevzuata göre tespit edilir.

(A)

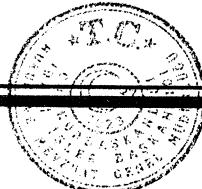
- (2) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarına hak kazanılması, hastalığın ilk kez bu ülkenin kendi topraklarında teşhis edilmesi koşuluna bağlı bulunuyorsa; bu koşul, söz konusu hastalığın ilk kez diğer Akit Devlet topraklarında teşhis edilmesi halinde de yerine getirilmiş sayılır.
- (3) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarına hak kazanılması, zımnen veya açık bir şekilde, hastalığın, riskin muhtemel nedeni olan çalışma faaliyetinin sona ermesinden belli bir süre sonra teşhis edilmesi koşuluna bağlı bulunuyorsa; yetkili kurum gerekli hallerde diğer Akit Devlet mevzuatı kapsamında ifa edilen benzer riskler barındıran diğer faaliyetleri de dikkate alır.
- (4) Bir Akit Devletin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarına hak kazanılması, zımnen veya açık bir şekilde, mesleğin bu tür bir hastalığa yol açabileceği süre kadar yapılması koşuluna bağlı bulunuyorsa; yardım tutarının hesaplanmasında, aynı türdeki işin diğer Akit Devlet topraklarında ifa edildiği süreleri de dikkate alınır.

Madde 17

Meslek hastalığının ağırlaşması durumunda yardımların tahsisi

Meslek hastalığı sebebiyle bir Akit Devletin yetkili kurumundan yardım almış veya almakta olan yararlanıcının hastalığın ağırlaşması durumunda diğer Akit Devletin yetkili kurumundan yardım talebinde bulunması halinde, aşağıdaki hükümler uygulanır:

- a) Bu kimsenin diğer Akit Devletin mevzuatına göre söz konusu hastalığa neden olan veya hastalığı ağırlaştırıcı bir işte çalışmamış olması durumunda, ilk Akit Devletin yetkili kurumu, hastalığın ağırlaşmasını da göz önüne alarak, uyguladığı mevzuata göre yardım masraflarını üstlenir;
- b) Bu kimsenin diğer Akit Devletin mevzuatına göre böyle bir işte çalışmış olması durumunda, ilk Akit Devletin yetkili kurumu, hastalığın ağırlaşmasına bakmaksızın, uyguladığı mevzuat hükümlerine göre yardım masraflarını üstlenir; ikinci Akit Devletin yetkili kurumu ise kendi mevzuatına göre ilgili kişiye hastalığın ağırlaşmasından sonraki durumuna göre hesaplanacak yardım tutarı ile hastalığın ağırlaşmasından önce ödenmesi gereken yardım tutarı arasındaki farka eşit tutarda bir ek ödeme yapar.

KISIM IV İŞSİZLİK

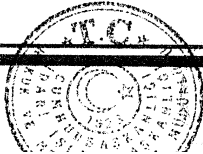
Madde 18 İşsizlik yardımları

İşsizlik yardımlarına hak kazanma, yardımların tutarı, süresi ve ödeme şekli yetkili kurumun uyguladığı mevzuata göre belirlenir.

BÖLÜM IV Çeşitli Hükümler

Madde 19 İdari önlemler ve işbirliği usulleri

- (1) Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli idari düzenlemeleri yapar.
- (2) Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak üzere irtibat kurumları belirler.
- (3) Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasında alınan önlemler konusunda birbirlerine mümkün olan en kısa zamanda gerekli bilgileri verir ve bu Anlaşmanın uygulanmasını etkilediği ölçüde ulusal mevzuatında yapılan değişiklikleri bildirir.
- (4) Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaşıldığında Akit Devletlerin yetkili makamları ve kurumları, sanki bu sorunlar kendi mevzuatını etkiliyormuş gibi birbirlerine yardımcı olur. Bu idari yardımlaşma ücretsiz yapılır.
- (5) Diğer Akit Devlet topraklarında ikamet eden veya bulunan kişiler ile ilgili olarak Akit Devletlerden yalnızca birinin mevzuatının uygulanmasında gerekli görülen tıbbi muayeneler, yetkili kurumun talebi üzerine ve bu kurumun hesabına, ikamet edilen veya bulunulan ülkenin kurumu tarafından yapılır. Her iki Akit Devletin mevzuatının uygulanmasıyla ilgili tıbbi muayeneler ise

11
26

A

kişinin ikamet ettiği veya bulunduğu ülkenin yetkili kurumunun hesabına yapılır.

Madde 20
Kişisel verilerin korunması

- (1) Bir Akit Devlet tarafından gönderilen kişisel veriler yalnızca bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla kullanılır. Kişisel verilerin kullanımı 28 Ocak 1981 tarihli "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Sürecinde Kişilerin Korunması" hakkında Strazburg Sözleşmesine ve Akit Devletlerin kişisel verilerin korunmasına ilişkin ulusal mevzuatına tabidir.
- (2) Gönderilen kişisel veriler, bu Anlaşma hükümleri uyarınca belirli bir amaç ve görev için doğru ve yeterli nitelikte olmalıdır. Gerekli durumlarda, yanlış veya eksik veriler ile ilgili olarak düzeltme, ekleme ve imha yapılır ve veri işleme süreci durdurulur.
- (3) Gönderilme amacı yerine getirilen veriler imha edilecektir. Verileri gönderen Devlet verilerin imha edildiği ve imha edilme nedeni hakkında bilgilendirilecektir.
- (4) Kişisel verilerin imhasına, değiştirilmesine, kazaen veya izinsiz kaydına ve yetkisiz erişimine karşı uygun teknik ve kurumsal güvenlik önlemleri Akit Devletlerin yetkili makamları ve kurumları tarafından alınır.
- (5) İlgili kişi kendi kişisel verileri, verilerin hangi amaçla veya nerede işleneceği hakkında bilgi talep etme hakkına sahiptir. Kişinin bu hakkı bilginin talep edildiği Akit Devletin veri koruma mevzuatına tabidir. Söz konusu bilgi talebi bu Anlaşmanın uygulanmasında devlet güvenliği, kamu düzeni, cezai yaptırım gerektiren suçların önlenmesi ve diğer kişilerin hak ve temel özgürlüklerinin korunması gerekçesiyle reddedilebilir.

Madde 21
Giderlerden ve tasdikten muafiyet

- (1) Akit Devletlerden birinin mevzuatı uyarınca yazılı dosya ve ekindeki belgeler için uygulanan resim ve harç muafiyeti veya indirimi, diğer Akit Devlet mevzuatının ya da bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla ibraz edilen diğer belge veya bildirimler için de uygulanır.

- (2) Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla ibraz edilen herhangi bir kimlik beyanının, belgenin ve bildirim onaylanmasına gerek yoktur.

Madde 22
Başvurunun yapılması

- (1) Bu Anlaşma kapsamında Akit Devletlerden birinin mevzuatı uyarınca yapılan bir yardım başvurusu, diğer Akit Devletin mevzuatına göre yapılmış sayılır.
- (2) Akit Devletlerden birinin mevzuatı uyarınca başvuru yapılması belirli bir süre koşuluna bağlı ise, bu başvurunun diğer Akit Devletin yetkili kurumuna aynı süre içinde yapılması halinde bu koşul yerine getirilmiş sayılır. Böyle bir durumda, başvuruyu alan Akit Devletin yetkili kurumu gecikmeksizin, doğrudan veya Akit Devletlerin irtibat kurumları aracılığıyla, söz konusu başvuruyu diğer Akit Devletin yetkili kurumuna iletir.

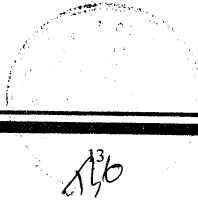
Madde 23
Ödemeler

- (1) Bu Anlaşma uyarınca sağlanacak olan yardımlar, ödemeyi yapacak olan Akit Devletin para birimi, Amerikan Doları veya Avro cinsinden yapılır.
- (2) Yetkili kurumlar arası geri ödemenin şekli İdari Anlaşmada kararlaştırılır.

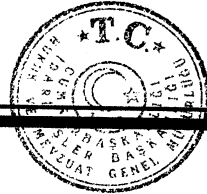
Madde 24
Yersiz ödemelerin geri alınması

Akit Devletlerden birinin kurumu tarafından yararlanıcıya bu Anlaşma hükümleri çerçevesinde hak ettiği meblağı aşan tutarda bir ödeme yapılması halinde, bu kurum yararlanıcıya yardımları ödemekle yükümlü olan diğer Akit Devlet kurumundan fazla ve yersiz ödenen tutarı, bu kişiye ödeyeceği meblağlardan mahsup etmesini talep eder. Söz konusu kurum, fazla veya yersiz ödenen meblağı, uyguladığı mevzuatın bu tür bir kesintiye imkan verdiği koşullarda sanki kendisi ödemiş gibi mahsup eder ve bu şekilde mahsup ettiği meblağı diğer yetkili kuruma transfer eder.

[Handwritten signature]

13/6

A

Madde 25
Anlaşmazlıkların çözümlenmesi

Akit Devletlerin yetkili makamları bu Anlaşmanın yorumlanmasında veya uygulanmasında ortaya çıkan her türlü anlaşmazlığı doğrudan görüşmeler yoluyla çözer.

KISIM V
GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 26
Geçici hükümler

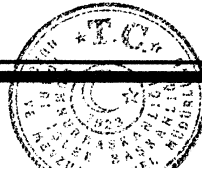
- (1) Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önceki dönem için hiçbir yardım hakkı doğurmaz.
- (2) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce bir Akit Devletin mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri, bu Anlaşma hükümlerine göre doğan hakların belirlenmesinde dikkate alınır.
- (3) Bu Anlaşma uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir yardım, önceden tasfiye edilmiş haklar dâhil olmak üzere, ilgilinin bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak talepte bulunması halinde, bir toptan ödeme yapılmamış olması kaydıyla, bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden geçerli olarak ödenir.
- (4) Bu maddenin 3 üncü fıkrasında sözü edilen talebin bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılması halinde, bu Anlaşmaya göre doğan haklar o tarihten itibaren kazanılır ve Akit Devletlerin mevzuatında yer alan zaman aşımı nedeniyle yaşanan hak kaybına ilişkin hükümler, bu kişi hakkında uygulanmaz. İki yıl geçtikten sonra yapılan taleplerde ise talep tarihi esas alınır.

Madde 27
Aylık alma hakkının yeniden incelenmesi

- (1) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce elde edilmiş olan aylık alma hakkı, talep edilmesi halinde, bu Anlaşma hükümlerine göre yeniden değerlendirilebilir.
- (2) Yeniden inceleme sonucu kazanılan haklar, başvuru tarihine göre işlem görür.

14
Ab

A

- (3) Yeniden inceleme sonucunda aylık tutarında düşüş meydana gelmesi halinde, incelemeden önce belirlenen aylık tutarı ödenmeye devam eder.

Madde 28
Onay ve yürürlük

Bu Anlaşma her iki Akit Devletin ulusal mevzuatında öngörülen onay sürecine tabi olup, Akit Devletlerin anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihi izleyen ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde 29
Anlaşmanın tadili

Bu Anlaşma, Akit Devletlerin karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Anlaşmanın 28 inci maddesinde belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girer.

Madde 30
Anlaşmanın süresi

- (1) Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalır.
- (2) Akit Devletlerden biri, diplomatik kanallardan diğer Akit Devlete en az altı ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle ilgili takvim yılının sonu itibarıyla Anlaşmayı feshedebilir.

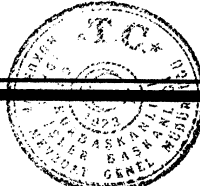
Madde 31
Kazanılmış hakların korunması

- (1) Bu Anlaşmanın feshi halinde, bu Anlaşma uyarınca kazanılmış olan haklar saklıdır.
- (2) Bu Anlaşmanın feshi halinde henüz karara bağlanmamış yardım hakları ile ilgili tüm işlemler, bu Anlaşma hükümlerine göre sonuçlandırılır.

15

Am6

(A)

Yukarıda yer alan hükümleri tasdiklen aşağıda belirtilen yetkili temsilciler bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma, 5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde, her  metin de aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

**MOLDOVA CUMHURİYETİ
ADINA**

Dr. Mehmet MZZİNOĐLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Andrei GALBUR
Dışışleri ve Avrupa Entegrasyonu
Bakanı

16
176

TBMM Basımevi - 2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(Sıra Sayısı: 71)